

En nu naar buiten!

Het groene schoolplein als grootste klaslokaal

Nu het groene schoolplein eenmaal gerealiseerd is, wil je het ook zo goed mogelijk gaan gebruiken. Niet alleen voor de speelkwartiertjes, maar voor veel meer momenten. Je groene schoolplein is immers het grootste -groene- klaslokaal dat je tot je beschikking hebt! En je plein is daarmee een betekenisvolle, natuurrijke leeromgeving.

Mogelijkheden zijn er volop. Je kan **binnenvakken buiten geven**. Denk aan het gebruik maken van allerlei rekenkundige begrippen buiten, om de rekenles contextrijker mee te maken. Laat kinderen op zoek gaan naar de geometrische vormen op het schoolplein.

Of ga woordjes oefenen op het plein, aan de hand van alles dat je daar tegen komt (blad, boom, tak, vogel, mus, bij). Ook voor aardrijkskunde kun je terecht op het plein, onderwerpen zoals het weer, grondgebruik en grondsoorten, toepassingen van water en dammen kun je prima toepassen buiten. Voor de meer kunstzinnige vakken, zoals handenarbeid, muziek, theater, is het groene schoolplein uiteraard een fijn decor waar je gebruik van kan maken. **Natuuronderwijs** leren met hart-hoofd-handen: de groene praktijkvoorbeelden zijn direct voorhanden op je groene schoolplein. Leren over bestuiving, soorten bloemen, weersinvloeden, insecten, vogels en ga maar door. Het groene schoolplein is met al zijn struiken, bloemen en bomen en bewoners hiervan, een prachtig leerobject. Ten slotte kun je ook je groene plein gebruiken om samen met kinderen **onderhoud- en beheersactiviteiten** te ondernemen. Er zijn volop leerzame activiteiten te doen samen met kinderen, die bijvoorbeeld bijdragen aan techniekonderwijs, het gebruik van gereedschap, of het goed onderhouden en verzorgen van al het groen op het plein (naast uiteraard onderhoudswerk door professionals en/of ouders).

Waarde van buitenonderwijs op een groen plein

Los van deze en nog veel meer voorbeelden geldt, dat het buiten zijn ook bevorderlijk is voor veel kinderen om zich te kunnen concentreren, lekker even in beweging te kunnen zijn. Er zijn volop onderzoeksgegevens die laten zien hoe belangrijk dit is voor de ontwikkeling van kinderen. In 2021

verscheen een Whitepaper over de waarde van een groen schoolplein. Dit whitepaper brengt in kaart wat de waarde is van een transformatie van stenen woestijnen naar natuurrijke, gezonde oases voor spelen en leren. De effecten van een groen schoolplein op de klimaatbestendigheid en biodiversiteit van de omgeving staan beschreven, maar vooral op de ontwikkeling van kinderen, hun band met de natuur én de kwaliteit van het onderwijs. Het is hier te downloaden: <https://doemee.ivn.nl/whitepaper-groene-schoolpleinen>

Zie ook een handig overzicht van nog meer onderzoeken naar waarde van groen:

<https://www.ivn.nl/gezondeschoolpleinen/onderzoek>

Er is veel materiaal beschikbaar dat je kan inzetten bij het educatief gebruik van de buitenruimte, zoveel dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet.

Hieronder staan de meest veelbelovende bronnen om te gebruiken op je groene schoolplein. Daarbij hebben we ook gekeken naar kwaliteit en materiaal dat makkelijk verkrijgbaar is en weinig kosten meebrengt.

Buitenlesdag; een digitale databank vol met inspirerende lessuggesties om buiten in te zetten. Richt zich juist op de zaakvakken zoals taal, rekenen, aardrijkskunde etc. Gekoppeld aan de jaarlijkse Nationale Buitenlesdag in april, een initiatief van Jantje Beton met het IVN. De lesbundel wordt jaarlijks aangevuld met nieuwe lessuggesties. Leuke, laagdrempelige manier om aan de slag te gaan buiten. <https://buitenlesdag.nl> .

Website Ons Groene Schoolplein; gericht op educatief gebruik in combinatie met onderhoud en beheer van een groen schoolplein. De website biedt een handige tool om per bouw een beleef- en beheerkalender te maken, waarbij zowel educatieve activiteiten als onderhoudswerk gecombineerd worden. Veel concrete suggesties hoe je dit in je eigen schoolpraktijk aan te zetten. Makkelijk te gebruiken. Activiteiten duren allemaal 15-25 minuten, zijn gemakkelijk in te zetten. Handige voorbeelden te downloaden van beheer&beleefkalender, zelf aan te vullen met activiteiten die bij je eigen plein passen. De website valt onder beheer van Stichting Springzaad. De methode van 'Ons Groene Schoolplein' is een erkende activiteit binnen de Gezonde School-aanpak, voor het vignet milieu en natuur. www.onsgroeneschoolplein.nl .

Educatief materiaal op het gebied van (moes-)tuinieren en voedsel , ook geschikt voor groene schoolpleinen, is te vinden op de website van JongLerenEten, <https://www.jonglerenetenoverijssel.nl/> . Op de website van Groene Schoolpleinen Overijssel vind je een handig [document over eetbare gewassen op een schoolplein](#) net als een aantal handige tips en documenten van de adviseur eetbaar groen. Deze documenten zijn te vinden via www.groeneschoolpleinenoverijssel.nl .

Natuurjuf: op de website van Natuurjuf Marjon van der Steen, educatief adviesbureau met een rijke ervaring op gebied van onderwijs en natuureducatie, zijn veel lessuggesties voor taal en rekenen buiten op je groene plein te downloaden: <https://www.nmeplaza.nl/pages/basisonderwijs.php>

Buitenkoffer Hup, naar buiten van Milieueducatie Den Haag: Dit concept is een educatieve 'buitenkoffer' vol buitenopdrachten, die een kwartier tot half uur kosten, geschikt voor groepen 1 t/m 8. De opdrachten zijn allemaal los van elkaar te downloaden op deze website : www.milieueducatiedenhaag.nl . Je kan op de website zoeken naar onderwerp, leeftijd, tijd, type vak.

'Gewoon Doen Boek'

Speciaal voor alle beginnende buitenleerkrachten is er dit GEWOON DOENBOEK. Om jou op weg naar buiten te helpen. Want buiten lesgeven is helemaal niet moeilijk. Je moet het gewoon doen! Dit boek geeft je een tips, praktische voorbeelden en biedt hulp bij het maken van je eerste eigen buitenles. Het boek is via de website van de Buitenlesdag te downloaden <https://www.ivn.nl/aanbod/buitenlesdag/buitenles-maken-of-geven/>

Lespakketten natuur van IVN: Leuke thematische natuurlessen voor het groene plein zijn hier te downloaden. <https://www.ivn.nl/lespakketten/>

NatuurWijs: website met meer dan 100 korte seizoensgerichte natuuractiviteiten, speciaal voor leerkrachten basisonderwijs; buiten op je plein of in de natuur uit te voeren. Natuurwijs is een initiatief van Staatsbosbeheer en het Natuurcollege, en leidt NatuurWijzers op die schoolklassen meenemen voor bos- of heidagen buiten. Daar mogen de leerlingen kijken, voelen, ruiken, luisteren en proeven. Ze leren door zélf de natuur te ervaren en zélf te ontdekken. Natuureducatie in de natuur. <https://www.natuurwijs.nl/natuuropdrachten>

Uiteraard zijn er ook allerlei **praktische hulpmiddelen**, die het educatief gebruik van je groene schoolplein makkelijker maken. Scholen kiezen zelf hoeveel ze hierin investeren, een kleine basisvoorraad biedt vaak al heel veel mogelijkheden.

- Denk daarbij aan een aantal verschillende zoekkaarten <https://shop.jasperderuiter.com/> of onderzoeksbakken; loepen en loeppotjes; schepnetten (ook leuk om zelf te maken in de handvaardigheidslessen!); pincetten; verrekijkers en meetlinten.
- Handige webwinkel om materiaal aan te schaffen: Outdoor Education (<https://www.outdoor-education.nl/>)
- En ook: IVN winkel, <http://winkel.ivn.nl/>, hier zijn ook kant-en-klare kisten te koop met een basisvoorraad, zoals de leskist 'Leren van buiten', 695,- euro (met heel veel veldwerkmateriaal) of de Buitenlesbox (buitenlesmateriaal plus buitenlesbundel), 330,- euro.

Even d'r uit! Leskist met 100 opdrachtkaarten met korte buitenactiviteiten, gerangschikt naar de schoolvakken (taal, rekenen, muziek, filosofie). Laagdrempelige methode om in te zetten, geschikt voor alle groepen. Aanschaffkosten 550,- euro, via Natuurcentrum Arnhem
<https://www.natuurcentrumarnhem.nl/> Vaak ook te leen via NME-centra (bv bij Ulebelt Deventer).

Buitenleskaarten groep 1 t/m 8: sets van opdrachtkaartjes om buiten te gebruiken, in handige zakjes. Algemene opdrachtkaartjes over taal en rekenen, kan ook op een grijs schoolplein. Diverse opties, verkrijgbaar bij Buitenonderwijs, www.buitenonderwijs.nl

Natuurbelevingskaarten Natuur beleef je buiten!

Natuurbeleving kan altijd en overal. Zelfs midden in een woonwijk, op een stenen plein of op een regendag. Het Groene Huis Amersfoort geeft een set natuurbelevingskaarten uit die het gemakkelijk maakt om met kinderen op avontuur met de natuur te gaan.

De kaarten beschrijven simpele activiteiten binnen drie thema's: actief in de natuur, creatief mét de natuur en eten uit de natuur. Er is weinig voorbereiding of materiaal voor nodig. Ideaal voor op vakantie of een schooluitje naar het bos & park, maar ook voor het zelf organiseren van een verjaardagsfeestje. Te downloaden:

<https://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/natuurbelevingskaarten>

@Groene schoolpleinenbeweging Overijssel, versie december 2023
Natuur voor elkaar, Overijssel
Samenstelling: Maike Nelissen, Stichting Springzaad
Programmateam **"Alle schoolpleinen groen in 2025!"**

Meer weten over de groene schoolpleinenbeweging? Kijk dan op de website van *Natuur voor elkaar*, van provincie Overijssel. Hier vind je ook het stappenplan voor een groen schoolplein, de digitale toolkit voor scholen, een lijst met ondersteuners die jou kunnen helpen (procesbegeleiders, hoveniers, ontwerpers), informatie over subsidie en actuele nieuwtjes.

<https://www.groeneschoolpleinenoverijssel.nl>